higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

TOERISTEBESTEMMINGS N4

31 MEI 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1

1.1 ’n Skaal is ’n metode om die verhouding tussen die afstand op ’n kaart en die werklike afstand op die grond aan te aandui. (2)

1.2 Nulmeridiaan (2)

1.3
- Om plekke soos lande of dorpe op die aardbol op te spoor
- Om geografiese kenmerke soos berge, riviere, mere, oseane en enige ander natuurlike kenmerke te toon
- Om ’n spesifieke bestemming op te spoor’ dit kan ’n land, stad of dorp, streek, trekpleister of nasionale of provinsiale grense wees
- Om huidige of historiese grense aan te toon
- Om grondformasies met kontoerlyne en die hoogte bo seevlak te vertoon
- Om infrastruktuur soos spoorlyne, lughawens, akkommodasie en paaie te wys
- Om groot strukture soos geboue (stadions) aan te toon
- Om temas soos die klimaat te vertoon
- Om skaal en afstand te vertoon (Enige 5 × 2) (10)

1.4 Fisiese kaart (2)

1.5 ’n Voorstelling waar beide eenhede dieselfde is, bv 1:20 000 beteken 1 cm op die kaart is 20 000 cm op die grond. (2)

1.6
- Noord
- Oos
- Wes
- Suid (4)

1.7
- Landsgrense
- Groot stede
- Provinsiale grense (3)

[25]

VRAAG 2

2.1 Oranjerivier (2)
2.2 Pietermaritzburg (2)
2.3 Sun City (2)
2.4 Kruger Wildtuin (2)
2.5 Kaap Agulhas (2)
2.6 Port Elizabeth (2)
2.7
- Polokwane
- Tzaneen
- Phalaborwa (3 × 1) (3)

[15]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B

VRAAG 3

3.1	3.1.1	D
	3.1.2	H
	3.1.3	K
	3.1.4	A
	3.1.5	C
	3.1.6	E
	3.1.7	J
	3.1.8	F
	3.1.9	B
	3.1.10	I

(10 × 1) (10)

3.2	3.2.1	Potchefstroom Museum
	3.2.2	Goetz Fleischack Museum
	3.2.3	President Pretorius Museum
	3.2.4	Totius Huism Museum
	3.2.5	Eeufees Monument

(5 × 2) (10)

3.3 3.3.1

- Na 40 jaar is Mmabatho Palms in die historiese Mafikeng nog steeds ’n eksotiese vermaaklikheidsoase.
- Jou gunsteling wegbreekplek is ’n ontspanne, rustige omgewing met warm gasvryheid tussen die prentjiemooi palms waarvan ons ons naam kry; dit is onlangs opgegradeer.
- Ontsnap aan die alledaagse en ervaar die paradys. Voel verfris en vernuwe. (Enige 2 × 2)

3.3.2

- Die Hartbeespoort-kabelkar is oorspronklik in 1973 gebou en strek tot by die top van die Magaliesberg.
- Dit bied ’n panoramiese uitsig op die Magaliesberg, Hartbeespoort Dam en die omgewing. (2 × 2)

3.3.3

- Loop rustig op hoogliggende houtpaadjies wat deur ’n rustige, natuurlike, inheemse woud kronkel.
- Ervaar ’n verskeidenheid eksotiese ape wat vry in ’n natuurlike, wilde omgewing leef.
- Dit is ’n nie-interaktiewe wildkykgeleentheid.
- Toere is baie insiggewend.
- Bush Babies Monkey Sanctuary is een van slegs agt toevlugsoorde vir primate wêreldwyd.
- Ons primate word deur die publiek geskenk en deur ons begeleide toere en die verkope van ons aandenkings befonds.

(Enige 2 × 2)

Kopiereg voorbehou

3.3.4
- Grootplaas Kaasakademie bied 'n driedaagse kursus in die maak van jogurt en kaas aan.
- Dit gee 'n goeie, praktiese grondslag vir die produksie van gefermenteerde melkprodukte, sagte, semi-sagte en harde kase.
- Die kursus rus klein en tuiskaasmakers asook boere wat waarde by bestaande melkproduksie wil voeg toe.
- Geen vorige ondervinding is nodig nie.
- 'n Sertifikaat van bywoning word na afloop van die kursus uitgereik.
- Alles wat nodig is vir die kursus word voorsien.
- 'n Eendagskursus oor die maak van Mozzarella/pasta filata, wit en bloukaas kan geskeduleer word sodra daar tien belangstellendes is. (Enige 2 × 2)

3.3.5
- Die Valley of Waves waterpark is Sun City se legendariese middelpunt van waterpret.
- Dit bied gesinsvriendelike wateraktiwiteite wat avonturiers van alle ouderdomme lok.
- Beskikbaar vir Sun City se gaste en vir dagbesoekers
- Aangewese kinderarea en lewensredders aan diens
- Die hoofaantrekking is die Roaring Lagoon – 'n golfpoel van 6 500 vierkante meter met hidrouliese meganismes wat golwe van byna 2 meter hoog genereer. (Enige 2 × 2)

(5 × 4) (20)
[40]

VRAAG 4

4.1	4.1.1	C
	4.1.2	D
	4.1.3	A
	4.1.4	B
	4.1.5	A
	4.1.6	C
	4.1.7	D
	4.1.8	A
	4.1.9	B
	4.1.10	C

(10 × 1) (10)

4.2	4.2.1	Zeitz MOCAA
	4.2.2	Weskus Nasional Park
	4.2.3	Chapman's Peak
	4.2.4	Khayelitsha
	4.2.5	Tafelberg

(5 × 2) (10)

Kopiereg voorbehou

4.3 SpaceOps 2020 (2)

4.4
- Spier Wynlandgoed
- Durbanville Hills Lanzerac Wine Estate
- Dornier Wine Estate
- Beyerskloof Wine Estate (4 × 1) (4)

4.5 4.5.1
- Kaapse Overbergstreek
- Hermanus

4.5.2
- Klein Karoo en Tuinroetestreek
- Oudtshoorn

4.5.3
- Kaapse Karoostreek
- Beaufort-Wes

4.5.4
- Kaapse Wynstreek
- Stellenbosch

4.5.5
- Kaapse Weskusstreek
- Saldanhabaai

(5 × 2) (10)

4.6
- Glenwood Short Golf Course
- Kingswood Golf Estate (2 × 2) (4)

[40]

VRAAG 5

5.1
5.1.1 Waar
5.1.2 Waar
5.1.3 Onwaar
5.1.4 Onwaar
5.1.5 Waar

(5 × 1) (5)

5.2
- Kunshandwerk- Afrikahoutkamme
- Glasprodukte
- Sisalprodukte
- Kralewerk
- Kunshandwerkkerse (Enige 3 × 1) (3)

5.3
5.3.1 Mensgemaak
5.3.2 Natuurlik
5.3.3 Natuurlik
5.3.4 Mensgemaak

(4 × 2) (8)

5.4 Incwala

Dit is Swaziland se belangrikste kulturele gebeurtenis.✓✓ Die seremonie duur al honderde jare en is een van die laaste oorblywende voorbeelde van wat voorheen algemeen was in baie Afrika-lande.✓✓ Dit het ’n geestelike krag wat grootliks by buitestaanders verbygaan en baie van die fyner detail word geheim gehou.✓✓ Alhoewel dit dikwels as ‘fees van die eerste vrugte’ vertaal word, is die proe van die seisoen se eerste oes slegs een deel van hierdie lang ritueel. In wese gaan dit oor reiniging en vernuwing, en bowenal oor die viering van die koningskap. Alhoewel dit in wese nie ’n toerismegeleentheid is nie, word besoekers wat in die Swazikultuur belangstel altyd verwelkom. Op sekere spesiale dae wanneer die volk op hulself fokus, word totale privaatheid sonder besoekers ter wille van respek vereis. Datums vir die gebeurtenis word relatief kort voor die tyd bekendgemaak aangesien die presiese tydsberekening van die gebeurtenis met voorvaderlike astrologie bepaal word.

Umhlanga

Dit is Swaziland se bekendste kulturele gebeurtenis en het ’n gemakliker atmosfeer as die Incwala.✓✓ In hierdie agt dae lange seremonie sny jong meisies riete en bied dit vir die Koninginmoeder (Indlovukazi) aan – oënskynlik om die windskerm rondom haar koninklike woning te herstel – en dans dan ter viering. ✓✓ Tot 40 000 meisies in helderkleurige klere neem deel. Dit maak dit een van die grootste en skouspelagtigste kultuurgebeure in Afrika.✓✓ Dit is hoofsaaklik privaat, maar twee dae lank (dae 6 en 7) is daar ’n wonderlike openbare skouspel. Datums vir die gebeurtenis word relatief kort voor die tyd bekend gemaak, aangesien die presiese tydsberekening van die gebeurtenis met voorvaderlike astrologie bepaal word (2 × 6) (12)

5.5 5.5.1 Sibebe Rock (2)

5.5.2 10 km outside Mbabane (2)

5.5.3 Sibebe is ongeveer 10 km buite Mbabane geleë en is die grootste oop granietplutoon ter wêreld.✓✓

Alhoewel hulle geologie verskil, is Sibebe die naasgrootste vrystaande rots ter wêreld; slegs Ayers Rock in Australië is groter.✓✓

'n Mens kry die beste uitsig op Sibebe deur dit te klim! Daar is verskeie begeleide staproetes na die top.✓✓

Dit wissel van die moordende 'steilste wandelpad ter wêreld' tot baie makliker, minder steil hellings. 'n Stap na die top sal jou tot 800 m neem; die roete boontoe duur gemiddeld 2,5 uur en af 1,5 uur. Op pad boontoe en ondertoe sal jy Sibebe se ongelooflike uitsig kan geniet en verskeie grotte, swemgate en watervalle kan besoek.✓✓

Sibebe is sowat 3 miljard jaar oud, meer as drie keer so oud soos sy Australiese eweknie, maar in teenstelling met Uluru, wat elke jaar 500 000 besoekers lok, bied dit vrede en afsondering. Geniet die unieke plant- en dierelewe, veral die voëls en blomme, waarvan baie endemies is aan hierdie streek. Sibebe Rock is vinnig besig om 'n lekker bestemming vir voëlliefhebbers te word met spesies soos onder andere die grondspeg en die wêreldwyd bedreigde blou swaeltjie wat broeipare daar het.

Staproetes begin by die besoekersentrum by Mbuluzi-hek wat om 08:00 oopmaak en kos ongeveer E25 per persoon. Die toere word deur plaaslike gemeenskapslede bestuur as deel van Swaziland se gemeenskapstoerismeprogram. Sibebe Rock-roetes is 'n gemeenskapstoerisme-inisiatief; toere om en op Sibebe word deur lede van die plaaslike gemeenskap bestuur en gelei.

Sibebe Rock is net een van die gemeenskapstoerisme-projekte in Swaziland. (Enige 4 × 2) (8)

[40]

VRAAG 6

6.1 6.1.1 14
6.1.2 Toerismebestemming of dorp
6.1.3 Anglo-Boereoorlog
6.1.4 Evander
6.1.5 vryheidsvegters
6.1.6 Makhonjwa
6.1.7 Carolina
6.1.8 Wêrelderfenis
6.1.9 Swaziland
6.1.10 5

(10 × 1) (10)

6.2	Nelspruit			(2)
6.3	6.3.1	• Swaziland • Mosambiek	(2 × 2)	(4)
	6.3.2	• Gauteng • KwaZulu-Natal • Limpopo	(3 × 2)	(6)
	6.3.3	Suid-Afrikaanse Nasionale Parke		(2)
	6.3.4	• Leeu • Olifant • Renoster • Buffel • Luiperd		(5)
	6.3.5	Kruger/Mpulanga International Airport		(1)
6.4	6.4.1 6.4.2 6.4.3 6.4.4 6.4.5	Owen Museum Mawewe Shongwe Mondi Forests Pulp- en Papieraanleg Die Koninklike Manalakraal Baberton Makhonjwa Geotrail	(5 × 2)	(10) **[40]**

VRAAG 7

7.1	7.1.1	• Bathurst Groot Pynappel • Bathurst		
	7.1.2	• Twee Oseane Akwarium • Kaapstad		
	7.1.3	• Wieg van die Mensdom • Sterkfontein		
	7.1.4	• Gevangenemingsterrein • Howick		
	7.1.5	• Die Kasteel • Kaapstad	(5 × 2)	(10)

7.2
- Beweeg altyd in groepe.
- Moenie snags alleen loop nie.
- Hou bagasie en handsakke in die motor buite sig.
- Gebruik betroubare openbare vervoer.
- Moenie drink en bestuur nie. (5 × 2) (10)

7.3 7.3.1 Drostdyhuis is in Graaff Reinet in die Oos-Kaap geleë. Dit is in 1806 deur die Franse argitek Louis Michel Thibault gebou om as die 'Drostdy' of landdroshof van die streek te dien. Die huis is nou 'n hotel met 'n klein museum.

7.3.2 Die 1820 Settlaars se geskiedenis en argitektoniese nalatenskap in die historiese middestad kan vryelik verken word op 'n selfbegeleide staptoer. Slenter langs die 5 km lange Donkin Erfenisroete wat 51 plekke van historiese belang in die ou Hill-area n Port Elizabeth Sentraal verbind.

7.3.3 Die Uilhuis is 'n museum in Nieu-Bethesda, Oos-Kaap. Die eienaar, Helen Martins, het haar huis en die omgewing daarom in 'n droomwêreld verander met glasversierings. Daar is meer as 300 beelde, insluitend uile, kamele, piramides, poue en mense. Sy het die huis van haar ouers geërf en na hulle dood begin om dit so te verander.

7.3.4 Ganora Gasteplaas is 'n skaapplaas net buite Nieu Bethesda in die voetheuwels van die majestueuse Sneeuberge sestig kilometer noord van Graaff-Reinet in die Karoo Hartland. Die plaashuis en gastehuise lê diep in die hange van 'n vallei wat deur prehistoriese riviere in die berge gesny is. Die omliggende rotsformasies en ryk fossielbeddens op die plaas getuig van die gebeure wat bygedra het tot die vorming van hierdie pragtige, uitgestrekte landskap.

7.3.5 Oos-Londen is 'n historiese stad in die Oos-Kaap Provinsie van Suid-Afrika. Alhoewel dit relatief klein is, is dit waardevol, aangesien dit die tuiste van Suid-Afrika se enigste rivierhawe is. Dit het dit veral toeganklik gemaak in die verlede toe watervervoer van primêre belang was.

(Enige 5 × 2) (10)

7.4 7.4.1 Buffalo City
7.4.2 Die Vriendelike Stad
7.4.3 Die Moederstad
7.4.4 Die Goudstad
7.4.5 Sleepy Hollow

(5 × 2) (10)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou